

Cooperar per sostenir la diversitat cultural

Published by [Interacció](#) [1] on 05/11/2015 - 14:41 | Last modification: 20/08/2026 - 15:13

La transformació de les pràctiques culturals obliga, segons Philippe Henry, a revisar un model de política cultural construït durant el segle XX al voltant de la producció professional, l'oferta artística i la seva difusió. *Un nouveau référentiel pour la culture ?* planteja que la diversitat cultural, la multiplicació dels recorreguts individuals i les noves formes de producció i intercanvi reclamen un altre marc d'acció pública, més atent a la cooperació i a la participació en la construcció mateixa de la vida cultural.

El llibre se situa en un moment en què la digitalització, la globalització, les transformacions econòmiques i la individualització de les trajectòries culturals qüestionen alguns dels pressupòsits que havien estructurat les polítiques culturals franceses. Henry no considera aquests canvis simples alteracions del sector cultural. Hi veu una transformació més profunda de les formes amb què les persones construeixen les seves identitats, produeixen recursos simbòlics i es relacionen amb els altres.

El punt de partida és una crítica al paradigma de la democratització cultural. Les polítiques públiques continuen funcionant, en gran part, a partir d'una lògica d'oferta: uns professionals produeixen cultura i les institucions intenten ampliar-ne posteriorment l'accés mitjançant la difusió i la mediació. Henry considera que aquest esquema resulta insuficient en una societat on cada persona participa de múltiples pertinences, pràctiques i universos culturals. El problema ja no seria únicament facilitar l'accés a una oferta considerada valuosa, sinó reconèixer la capacitat de les persones per intervenir en els processos culturals.

Aquí apareix el concepte que articula el llibre: **la diversitat cultural no constitueix només una realitat que cal protegir, sinó el possible nou referent de l'acció cultural pública**. Aquesta diversitat no produeix espontàniament convivència o emancipació. Les diferències culturals conviuen amb desigualtats socials, fractures i relacions de poder que condicionen fortament la capacitat de cadascú per fer reconèixer les seves pràctiques i participar en la vida cultural.

Reconèixer la diversitat cultural implica passar d'una política centrada principalment en distribuir cultura a una política capaç d'organitzar les condicions perquè cultures, persones i recursos puguin relacionar-se i cooperar.

La resposta que explora Henry és una **economia cooperativa de la cultura**. A partir d'experiències col·laboratives i de pràctiques artístiques compartides, observa formes d'organització en què producció, participació i recepció deixen d'estar tan clarament separades. La cooperació, la mutualització i les economies contributives apareixen així com alternatives parcials a unes relacions estructurades sobretot per la competència entre organitzacions i projectes. Aquesta dimensió econòmica té una correspondència política: una economia més cooperativa requeriria també formes de **governança participativa**, amb una implicació més gran dels diferents actors en la definició de les decisions culturals.

La proposta no consisteix, per tant, a abandonar l'acció pública ni a substituir les institucions culturals pels processos participatius. Henry reclama una reorientació dels recursos públics perquè les polítiques culturals sostinguin millor els espais d'intercanvi, cooperació i construcció compartida. La tensió central passa a situar-se entre l'emancipació individual i la necessitat de construir un «en-comú»: com reconèixer trajectòries culturals cada vegada més singulars sense renunciar a les condicions que permeten compartir un món col·lectiu.

Llegit avui, el llibre resulta especialment interessant perquè anticipa qüestions que després han adquirit més presència en el debat sobre drets culturals, governança i pràctiques comunitàries. Alhora, convé no convertir la cooperació en una resposta autosuficient. El mateix plantejament de Henry adverteix que diversitat i cooperació no generen necessàriament relacions més igualitàries. Queda oberta una qüestió que avui resulta encara més visible: **qui disposa realment dels recursos, del temps i del reconeixement necessaris per participar en aquests espais cooperatius i en quines condicions?** Aquesta pregunta impedeix llegir el canvi de referencial simplement com el pas d'un model institucional a un model participatiu i obliga a mantenir en primer pla les desigualtats que travessen qualsevol ecosistema cultural. (n. de l'e., 2026)

Referència

Henry, P. (2014). *Un nouveau référentiel pour la culture ? Pour une économie coopérative de la diversité culturelle*. Éditions de l'Attribut

Llibre registrat i disponible al catàleg bibliogràfic [C \[2\]](#) [ERCles \[2\]](#) especialitzat en polítiques culturals i pensament contemporani.

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Tags: polítiques culturals

Tags: governança cultural

Tags: diversitat cultural

Tags: participació cultural

Tags: economia de la cultura

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2015/cooperar-diversitat-cultural>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://cercles.diba.cat/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/6127>